

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LV. ÉVFOLYAM, 2015. 9. SZÁM

Régiós tervek, nemzetközi lehetőségek

Interjú Szentpéteri Istvánnal, az Észak-Magyarországi GYOSZ elnökével (8-9. oldal)

**Munkaerőhiány:
béremeléssel csökkenthető?**

6-7. oldal

**Munkahelyi stressz:
még mindig nagy kockázat**

10-11. old

**MGYOSZ-rendezvények:
hazai és külföldi példákkal**

15-17. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Kicsit változtak a korábbi prognózisok . . .3

KÖRKÉRDÉS

Béremelés kell a munkaerőhiány csökkentéséhez?6

CÍMLAPINTERJÚ

Változó környezet, változó feltételek, megújuló struktúra8

NAPIRENDEK

Munkahelyi stressz: a második legnagyobb kockázati tényező10

A hangzavar hatással van a munkahelyi teljesítményre11

Vásárlóerő: óriási a szakadék Európa északi-nyugati és déli-keleti fele között12

MGYOSZ-HÍREK

Európai program a munkáért15

Különleges hazai és nemzetközi gyakorlatok a munka világából16

EURÓPAI UNIÓ

Európai Bizottság: több közös kezdeményezés kell18

Stagnált a szeptemberi építőipari termelés19

KÖNYVJELZŐ

Új erőviszonyok, új szövetségesek, régi érdekek20

**A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja**

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout: Horváth László Béla

Fotó: Vámos Judit

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Miklós László,
az MGYOSZ alelnöke

„Az üzleti világ a makroszámok mellett az ún. soft tényezőkre is figyel.”

Hogyan működik a magyar modell?

„A magyar modell működik” – halljuk és olvassuk a hirdetésekben, ami igaz is, ha a néhány évvel ezelőtti helyzetünkhöz hasonlítjuk számokat. A gazdasági növekedés, az államháztartási hiány, az eladósodottság, a munkanélküliség, az infláció és más mutatók is kedvező képet mutatnak, bár kissé árnyaltabb a kép, ha a régió más országait is bevonjuk az összehasonlításba és akár lehangolóan is mondható, ha a versenyképességi vizsgálatokat olvassuk.

Az üzleti világ a makroszámok mellett figyel az úgynevezett soft tényezőkre is, ezért jelent veszélyt a növekedés tartósságára és dinamikájára a lemaradásunk az innovációs képesség, az üzleti komplexitás és az intézményi háttér terén, az alap-, közép- és felsőoktatás színvonalának elmaradása a világ élvonalától, és az, hogy az ország nem tudja megtartani a képzett állampolgárait. A magyar modell része a kkv-k gyengése, a pénzpiac alacsony fejlettsége, a gazdaságpolitika instabilitása, a korrupció, a bürokrácia és nem utolsósorban a magas adóterhelés is. Hazánkban 49%-os az adóék, a többi visegrádi országban 10-15%-al kisebb. Az állami újraelosztás mértéke – 2010 óta lényegében változatlanul a GDP 50%-a – jóval meghaladja az OECD-átlagot, (45,3%) a visegrádi országokhoz viszonyítva pedig kiugróan magasak a magyar arányszámok.

Az MGYOSZ javaslata – a bérköltségek után fizetendő járulékokból származó államháztartási bevételek csak az inflációval megegyező mértékben növekedjenek – nemcsak a versenyképesség megőrzését és javítását, valamint a gazdasági növekedés fenntarthatóságát segítené, hanem több évre előre kiszámíthatóvá és tervezhetővé tenné a vállalati bérköltségeket és a bérek utáni befizetésekből származó államháztartási bevételeket is. A kiszámíthatóság javítása és az államháztartásban újra elosztott jövedelmek arányának fokozatos, tervezhető csökkentése eddig ki nem használt gazdasági növekedést dinamizáló lehetőség.

A jövedelem centralizáció csökkentése mellett fontos lenne a költségvetési források hatékonyabb felhasználása és a kiadások azon területeken történő növelése (elsősorban oktatás, k+f), amelyek kulcsfontosságúak a felzárkózáshoz. Nem érdemes pénzt költeni állami tulajdonszerzésre (pl. az energetikában 1000 milliárd forintot, ahogy egy kormányzati vitaanyagból tudhatjuk), még akkor sem, ha azt költségvetésen kívül, az MFB-vel gondolják megoldani. Az autópálya finanszírozásnál tíz évvel ezelőtt egyszer már ráfizettünk erre az unortodox megoldásra. Nem célszerű megismételni a hibát.

KICSIT VÁLTOZTAK A KORÁBBI PROGNÓZISOK

Nincsenek meglepetések a legújabb adatokban: az Európai Unió egésze tartja az eddigi tempót. A jövő évi prognózisok csak kicsit módosultak. Több szervezet publikálta legújabb adatait.

EUROSTAT: A KSH-VAL EGYZŐ ADATOK

Az Eurostat, az Unió statisztikai hivatala első becslésében közölte, hogy az Európai Unió 28 tagállamában a második negyedévhez hasonlóan 0,4 százalékkal bővült a GDP, míg az eurózónában 0,3 százalékkal lassult le a növekedés üteme. Éves szinten a szezonálisan kiigazított adatok szerint az EU egészében 1,9 százalékkal, az eurózónában pedig 1,6 százalékkal emelkedett a gazdaság teljesítménye. A legnagyobb növekedést a múlt év harmadik negyedéhez képest éves összevetésben Csehországból jelentették (4,3 százalék), majd Lengyelország és Románia (3,6 százalék), Szlovákia (3,5 százalék) és Spanyolország (3,4 százalék) következik. Ugyanakkor a finn GDP 0,7 százalékkal, a görög hazai össztermék pedig 0,4 százalékkal zsugorodott. Hét országból nem érkeztek adatok. Az Eurostat kimutatása szerint Magyarország hazai összterméke a harmadik negyedévben 2,2 százalékkal nőtt a múlt év hasonló időszakához képest, a második negyedévhez viszonyítva pedig 0,5 százalékkal bővült. A KSH naptárhatással kiigazított és rendkívüli tényezőktől megszűrt GDP-adatai megegyeznek az Eurostat statisztikáival.

OECD: LASSUL, MAJD GYORSUL A MAGYAR GAZDASÁG

Az OECD legfrissebb prognózisában csak minimálisan változtatott az előző, júniusi magyar előrejelzésén. A most megjelent kiadványban a szervezet a magyar kormány előrejelzésével szinte majdnem megegyező, 3 százalékos gazdasági növekedést vár 2015-re, ami 0,9 százalékponttal magasabb a tavaly novemberben kiadott várakozásnál, miközben az Európai Bizottság 2,9 százalékkal számol. Jövőre 2,4 százalékos gazdasági bővülést vár az OECD, ami szintén magasabb – 0,7 százalékponttal – a tavaly novemberi előrejelzésnél, Brüsszel viszont csak 2,2 százalékot jelez előre a kormány 2,5 százalékaival szemben. Az OECD és a kormány szerint a magyar gazdaság 2017-ben már újra erőteljesen, 3,1 százalékkal növekedhet, az Európai Bizottság viszont 2,5 százalékra számít.

Cséfalvay Zoltán, a párizsi székhelyű szervezet magyar állandó képviselőjének vezetője szerint az OECD és az Európai Bizottság eltérő prognózisa két tényezővel magyarázható. Az OECD egyrészt erősebb magyar külkereskedelmi dinamikával számol, mint az Európai Bizottság, másrészt

A MIGRÁCIÓ KÖLTSÉGEI
A bevándorlási hullámról az OECD megjegyzi, hogy a közvetlen, addicionális államháztartási ráfordítások egyelőre visszafogottak, és a többletkiadások elsősorban Németországban (0,25 százalék), Svédországban és Ausztriában jelentkezhetnek. Magyarország esetében a GDP 0,1 százalékaival nőtték a kiadások a migránshelyzet miatt, ami fele az erre a célra elkülönített 60 milliárd forintnak.

A MIGRÁCIÓ KÖVETKEZMÉNYEI

Az OECD szerint egyelőre nem lehet megbecsülni a bevándorlási hullám munkaerő-piaci hatásait, mivel még túl sok az ismeretlen tényező, többek között a menedékkérelmek elbírálásának idejét, az integráció sikerességét és az érkezők képzettségét illetően – mondta el Cséfalvay Zoltán. A szervezet egy korábbi tanulmányában azt jelezte, hogy a következő években sem fog enyhülni a migrációs hullám, s a menekültek integrációja hosszabb és nehezebb lehet, mint a hagyományos, legális gazdasági bevándorlók esetében.

VARGA MIHÁLY: NÖVEKEDÉSI PÁLYÁN A MAGYAR GAZDASÁG

A magyar gazdaság továbbra is növekedési pályán van, a növekedés majdnem minden gazdasági szektorban látható, tehát ma már nemcsak a járműipar húzza a gazdaságot – mondta a nemzetgazdasági miniszter a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) negyedéves adataira reagálva. A mezőgazdaság teljesítménye lassult, de ez csak átmeneti lesz, reményeink szerint az uniós források felhasználásával meginduló beruházások az agrár-szektor fejlesztéseinek is segítenek – tette hozzá. A szakminiszter emlékeztetett: az uniós átlag feletti növekedés mellett Magyarország GDP-arányos államadóssága is csökkenő pályára állt, 2010 óta összesen 4 százalékpontos mérséklődés után 2014 végén 76,2 százalékra süllyedt, ami Európában az egyik legnagyobb mértékű államadósság-csökkenésnek számít.

pedig az uniós forrásoknál most van a ciklusváltás a 2007-ről 2013-ig tartó időszak és a 2014-től 2020-ig tartó periódus között. A lassuló időszak Magyarországon alapvetően az infrastrukturális beruházások ütemét érinti – tette hozzá a nagykövet. Arra is felhívta a figyelmet, hogy az OECD sikerként könyveli el a külső kivettség csökkentését, s azt, hogy a magyar gazdasági növekedés motorja továbbra is a belső kereslet marad, de a nettó export hatása is erősödik az előrejelzési időszakban, részben a javuló cserearánynak köszönhetően. A devizahiteles szerződések után járó pénzvisszatérítések, illetve az alacsony inflációnak köszönhető reálbér-emelkedés jótékonyan hat a belső fogyasztásra, amelyet a költségvetési és monetáris politika is támogatott. Az idej, illetve a jövő évre is 2,5 százalékos GDP-arányos államháztartási hiánnyal számol az OECD, ami alig tér el a kormány 2,4 százaléktól. Az előrejelzési időhorizonton az államháztartási hiány csökkenésével számolnak. Bár erre az évre a GDP-arányos államadósság minimális növekedését várják, az OECD szerint jövőre egy dinamikus csökkenő államadósság pályára állhat át ország.

EBRD: AZ OROSZ RECESSZIÓ HATÁSA

Az orosz gazdaság mély recessziója és az alacsony nyersanyagárak miatt az európai átalakuló térség egészében az idén várhatóan alig lesz gazdasági növekedés, de Magyarország és a többi közép-európai EU-gazdaság a régió átlagát jóval meghaladó növekedésre számíthat – áll az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) idei harmadik átfogó előrejelzése szerint.

Az EBRD elemzői Oroszországban 4,2 százalékos GDP-zuhanást, Magyarországon 2,9 százalékos növekedést jósolnak 2015-re. Az idei magyar gazdasági növekedésre adott előrejelzést az EBRD 0,3 százalékponttal javította, a jövő évre szóló, 2,1 százalékos magyar GDP-bővüléssel számoló prognózist ugyanakkor 0,2 százalékkal visszavette.

A magyar gazdaság jövő évi lassulásával számoló várakozását az EBRD azzal a véleményével indokolta, hogy a magán-szektorbeli beruházások értéke már az idei első fél évben csökkent, és a tavalyi évtől

eltérően nem folynak nagyszabású gyár-bővítések sem a külföldi tulajdonú ipari létesítményekben. Az EBRD szerint minde mellett a Magyar Nemzeti Bank (MNB) növekedési hitelprogramjának hatásai is kezdenek halványulni.

A magyar gazdaság erőteljesen ki van téve a globális kereskedelem lanyhuló lendületének is, tekintettel arra, hogy exportjának 25 százaléka Németországba irányul, emellett jelentős a kivettsége a feltörekvő térség keresletével szemben is – áll az előrejelzésben. A bank szerint minde mellett a költségvetési ösztönzés mozgástere is egyre korlátozottabb, mivel a magyar kormány igyekszik visszaszerezni befektetési ajánlású szuverén adóbsbesorolását a hitelminősítőknél. Az EBRD szerint mindez együtt indokolja azt a várakozást, hogy a magyar gazdaság növekedési üteme jövőre 2,1 százalékra lassul.

IMF: MARAD A KORÁBBI PROGNÓZIS

A Nemzetközi Valutaalap (IMF) legfrissebb prognózisa megerősíti, hogy Magyarország a jól teljesítő, kedvező makrogazdasági eredményekkel és kilátásokkal rendelkező közép-európai országok csoportjába tartozik – reagált a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) az IMF Közép- Kelet- és Délkelet-Európát vizsgáló regionális tanulmányának (REI) őszi frissítésére. Az IMF a magyar gazdaság növekedésére adott korábbi előrejelzését erősítette meg: jövőre a GDP 2,5 százalékos növekedésére számít, az idén 3,0 százalékos növekedéssel számol.

A régióban az IMF a gazdasági növekedés külső kockázatainak csökkenésével számol. A magyar megítéléssel összhangban a pozitív kockázatok között az olajárak tartósan alacsony szintje, valamint az euróövezet országainak gyorsuló növekedése a legfontosabb tényező, ugyanakkor a kínai gazdaság növekedésének lelassulásával, valamint a menekültválság hatásaival kapcsolatos negatív külső kockázatok tartósan tekinthetők – áll az NGM közleményében. Az NGM értékelése szerint a régió egészére megfogalmazott, a jövőbeni célokra, feladatokra vonatkozó IMF-javaslatok – így az üzleti környezet további javítása, a strukturális reformok

elmélyítése – szintén találkoznak a magyar gazdaságpolitika rövid- és hosszabb távú elképzeléseivel.

NEM VÁLTOZTATOTT A FITCH RATINGS MAGYARORSZÁG BESOROLÁSÁN

Megerősítette Magyarország devizában fennálló hosszú lejáratú államadósságának „BB plusz” szintű osztályzatát november 20-án a Fitch Ratings nemzetközi hitelminősítő.

A besorolásra továbbra is a felminősítés valószínűségét jelző pozitív kilátás van érvényben. A Fitch a hosszú futamidejű szuverén forintadósság-állomány besorolását is megerősítette „BBB mínusz” szinten. A nagy nemzetközi hitelminősítők idei adóosztályzat-felülvizsgálati menetrendjében Magyarország már nem szerepel.

A három nagy hitelminősítő, a Fitch, a Moody's Investors Service és a Standard & Poor's azonos, egyaránt a befektetési ajánlású alapszinttől egy fokozattal elmaradó besorolással tartja nyilván a hosszú lejáratú magyar szuverén devizaadósságot. A Fitch és a Moody's ugyanakkor már pozitív, a Standard & Poor's egyelőre stabil kilátást tart érvényben Magyarország államadós-osztályzatára. A Moody's két hete javította stabilról pozitívrá a magyar szuverén besorolás kilátását, elsősorban azzal a véleményével indokolva a lépést, hogy a magyar államadósság-ráta valószínűleg a következő években is lefelé tartó pályán marad. A Fitch Ratings idén májusban, a nagy nemzetközi hitelminősítők közül elsőként javította az addigi stabilról pozitívrá a magyar besorolás kilátását.

A magyar osztályzatok megerősítéséhez fűzött elemzésében a Fitch kiemelte, hogy a pozitív kilátású „BB plusz” devizaadós-besorolás is tükrözi a magyar gazdaság tavaly és idén mutatott erőteljes növekedési teljesítményét, valamint a 2011 óta rendre jelentős többletben záró folyómérleg-egyenleget, amely segítette a külső adósságkötelezettségek csökkentését. A cég szerint az államháztartási hiány fokozatos zsugorodása is elősegíti a hasonló besorolású szuverén adósokéhoz képest még mindig magas államadósság-

rata mérséklését. Mindemellett a bank-szektor működési környezetének javulása várhatóan hozzájárul a banki hitelezés újjáéledéséhez.

A Fitch Ratings közölte: az idén 2,9 százalékos növekedést vár a magyar gazdaságban a tavalyi 3,7 százalékos GDP-bővülés után. A háztartási fogyasztást alátámasztja a nagy ütemű munkahelyteremtés, az alacsony infláció, és az, hogy a devizaalapú hitelállomány forintosítása könnyítette a háztartások pénzügyi terheit. A hitelminősítő várakozása szerint a magyar gazdaság növekedési üteme 2016-ban – az EU-folyósítások markáns visszaesése miatt – 2,3 százalékra lassul, középtávon pedig 2 százalék körüli éves ütemekre áll be, ahogy a magánszektorbeli beruházások fokozatosan élénkülésnek indulnak. A Fitch Ratings elemzőinek előrejelzése szerint az államháztartási hiány az idén a gyors GDP-növekedésből eredő magasabb adóbevételek révén a hazai össztermék 2,3 százalékára csökken a tavalyi 2,5 százalékos deficit után.

A Fitch előrejelzése szerint a nettó külső adósságállomány 2017-ig 30 százalékra is csökkenhet, bár még ez is meghaladná a „BB” besorolási sávra jellemző mediánértéket. A Fitch előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság-ráta 2017-re fokozatos ütemben 72 százalékra, 2020-ig 64 százalékra csökken. Az állampapír-állomány hazai tulajdonlasi hányadának növelését célzó önfelfinanszírozási program várhatóan mérsékli Magyarország kintességét a globális pénzügyi volatilitásnak – hangsúlyozzák a Fitch elemzői. A cég szerint felminősítéshez vezethet a gazdaságpolitika stabilabbá és kiszámíthatóbbá válása, az üzleti környezet javulása, és a külső adósságállomány folytatódó csökkenése. A pozitív kilátás azt jelzi, hogy a Fitch nem számít olyan fejleményekre, amelyek érdemben növelnék a magyar adóosztályzat leminősítésének valószínűségét. Negatív hatást gyakorolna ugyanakkor a besorolásra a költségvetési alapállás lazulása, és/vagy egy olyan globális makro-pénzügyi sokk, amely súlyos recesszióhoz vagy magasabb pénzügyi kockázathoz vezetne – áll a hitelminősítő londoni elemzésében.

MTI

NGM: INDOKOLT LENNE A HITELMINŐSÍTÉSEK JAVÍTÁSA

A magyar gazdaság teljesítménye már rég indokolná a hitelminősítések javítását – közölte a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) az MTI-vel azt követően, hogy a Fitch Ratings nem változtatta Magyarországot besorolásán. A tárca közleménye szerint ezt támasztják alá a kötvényhozamok és az országkockázati mutató, az ötéves CDS-felár erőteljes csökkenése is. A piac szerint érdemben javult Magyarország nemzetközi megítélése, amit a hitelminősítők nemcsak a kilátásaikban, hanem a hitelbesorolás során se hagyhatnak figyelmen kívül – tette hozzá az NGM. A tárca emlékeztetett arra, hogy a Fitch Ratings is megállapította, hogy magyar gazdaság bővülése tartós lesz a következő években. A növekedést támogatja, hogy várhatóan javulni fog a bankok működési környezete, ami lökést adhat a hitelezésnek. A belső fogyasztás élénkülését továbbra is elősegíti a munkahelyteremtés, az alacsony infláció, illetve a devizahitelek forintosítása és a banki elszámoltatás. A közlemény idézi a Fitch értékelését, miszerint a hasonló minősítésű országokhoz képest Magyarországon magasabb az egy főre jutó GDP.

BÉREMELÉS KELL A MUNKAERŐHIÁNY CSÖKKENTÉSÉHEZ?

Egyre elterjedtebb az a vélemény, hogy a gazdaságban ma már nem a hitel-szűke akadályozza a növekedést, hanem a megfelelő munkaerő hiánya. Hogyan orvosolható e baj? Körkérdésünk erre vonatkozott.

Gazdasági szakemberek állítása szerint a munkaerő-hiány nem orvosolható jelentősebb béremelés nélkül. Egyetért ezzel a véleménnyel? Ha nem, miért nem? Ha igen, hogyan valósítható ez meg?

NAGY MIKLÓS

KELL A JENTŐS BÉREMELÉS, DE A JÁRULÉKOK CSÖKKENTÉSÉVEL

Nagy Miklós, a Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség főtitkára gyors köremlben tartott közvéleménykutatást e témáról, az alábbiakban négy választ idézünk:

1. válaszadó:

Mint mindenben, itt is a közties megoldás képzelhető el, azaz azokban a munkakörökben ahol a környező régióban nagy a kereslet, pl. nálunk a termelésben a betanított munkaerő talán a legnagyobb probléma, „rendezni” kell a béreket. Mindezt annak ellenére, hogy 125 000 Ft-nál nincs kisebb nettó havi jövedelem itt. Az emelés mértékét az export figyelembevételével, a fejlesztések lassabb megvalósításával, a nyereségesség-árrések csökkentésével lehet megoldani. Segítené az előrelépést, ha a termékdíjtörvény nem hatna negatívan a hazai vállalkozásokra, szlovák műanyag után kb. 7 Ft/kg, a magyar akkora, hogy le sem merem írni (57 Ft/kg, illetve 1900 Ft/kg)

Nagy Miklós
főtitkár

Csomagolási és
Anyagmozgatási Országos
Szövetség

„A megoldás az állami
elvonások tervszerű és a
kérdéssel összefüggő
rendszerben
– politikai alapon –
történi folyamatos
csökkentése”

Versenylegesség, kisebb járulékok, adók mint a környező országokban. Ma már nagyon érződik Románia, Lengyelország, Szlovákia, Csehország cégeinek hazánkban történi „nyomulása” minden termékfajtában, azaz a „helyzet fokozódik”, ami egy-két éven belül érdekes változásokat fog okozni! E témával foglalkoznia kell a szakmai szervezeteknek.

2. válaszadó:

Egyetértek a bér jelentős megemelésével, de nem a jelenlegi fizetendő járulék vagy hozzájárulás mértékében. Így ennek nincs realitása. Ugyanakkor a szakképzett munkaerő kiáramlása folyamatos, gyakorlatilag majd minden ágazatot érinti. Minimum ötszörös a különbség a keresetekben! Makroszinten viszont a fiskális szemléletű költségvetés nem akar elrugaszkodni a járulék bevételtől, így gyakorlatilag nem marad más, mint a minimálbér évről évre történi emelgetése.

3. válaszadó

A munkaerőhiány pótlásának lehet egyik megoldása a jelentős béremelés, de ezen

felül gond van a képzés színvonalában, az idegen nyelv ismeretében.

Csökkenteni kell a béreket terhelő adókat, járulékokat, NEM szavakban, hanem valószínűleg, Rugalmasabb és vállalkozóbarát adópolitika lenne szükséges: a 90-es években még lehetett egyezni a hivatalokkal, mára büntetőgépezetté váltak. Így is lehet, ám ez azt jelzi, a gazdasági vezetés láthatóan nem érti a mikro- és kisvállalkozások működését.

4. válaszadó

Mindenképpen szükséges a béremelés, mert ma átlagban nettó 100 ezer forintos bérből nem lehet normálisan megélni! Egy család sem tud 200 ezer forintból biztos jövőt építeni! A megoldás az állami elvonások tervszerű és a kérdéssel összefüggő rendszerben – politikai alapon – történő folyamatos csökkentése!

A másik rész megoldási irány a vállalati innováció, ami a felesleges kézi munkaerőt kiváltva ad részlehetőséget a béremelésre.

GÁL PÁL ZOLTÁN: A MI SZAKIMÁNKBAN AZ ÁFA- CSÖKKENTÉS IS SEGÍTENE

Igen, teljes mértékben egyetértek azzal, hogy jelentős béremelés kell. Éppen ezért a mi szövetségünk az MGYOSZ-szal, s a Turizmus-Vendéglátás Ágazati Párbeszéd Bizottsággal közösen pár hete konferenciát szervezett erről a témáról, Munkatársat keresünk címmel. Úgy érezzük, talán a mi ágazatunkat, a turizmus-vendéglátást sújtja a leginkább a munkaerőhiány, s ez esetenként már a szolgáltatás ellehetetlenüléséhez vezet.

A konferencián több, megfontolandó javaslat hangzott el. A Vendéglátó és Turisztikai Szakszervezet például azt javasolja, hogy a 27 százalékos tb-járulékból a vendéglátó cégeknek csak 13 százalékot kelljen befizetni, a megmaradó részt pedig kötelezően fizetésemelésre kell költeni egészen addig, míg az itteni bérek elérik a magyar átlagot. A bérek ebben a szektorban ugyanis még mindig csak a magyar átlag 60 százalékán állnak. A vendéglátásban ráadásul a dolgozók majdnem fele minimálbéren dolgozik, így nem csoda, hogy aki teheti, az külföldön vagy máshol keres munkát.

A VIMOSZ szerint e szakmában segítene az is, ha a 27 százalékos áfa az uniós átlagra, azaz 5 százalékra csökkenne. Fontos a szakképzés megújítása is, akárcsak a szakma reputációjának javítása.

Gál Pál Zoltán,
elnök, a Turisztikai és
Vendéglátó Munkaadók
Országos Szövetsége
(VIMOSZ)

Koji László
elnök, Építési Vállalkozók
Országos Szakszövetsége
(ÉVOSZ)

Zsoldisné Csaposs Noémi
elnök
Személyzeti Tanácsadó
Magyarországi Szövetsége

Mindent összevetve azonban úgy vélem, csak pénzen kívüli eszközökkel már nem lehet eredményt elérni. Kell a fizetés-emelés, ám ez csak a kormány közreműködésével oldható meg, különben a vállalatokra kezelhetetlenül nagy terhek nehezednének.

KOJI LÁSZLÓ: MINIMÁLIS BÉRTARIFA-TÁBLÁZAT KELL AZ ÉPÍTŐIPARBAN

A szakemberhiány mérséklése némely ágazatban, így például az építésügy területén béremelést igényel, hiszen az ágazati átlag 190 000Ft/hó/fő bruttó, miközben a versenyszférában az átlag 250 000Ft/fő. Az uniós átlag pedig ennek duplája, a német, osztrák átlagkereset pedig ennek háromszorosa. Azonban számos területen hatékonysági, teljesítési problémák is vannak. Nemcsak bérezési, hanem tágabb értelemben vállalkozási kérdés is akadályozza a jobb elismerést. Az irreálisan alacsony árakba nem fér bele a jó szakember által elvárt bér. Szükségesnek tartok az építőipar területén egy kötelező érvényű minimális bértarifa-táblázat bevezetését, de csak úgy, hogy azt a piac meg is fizeti (ez a legnagyobb megrendelőre, azaz a magyar államra is vonatkozik). Emellett az is fontos, hogy a betartása ellenőrzött és szankcionált legyen.

ZSOLDISNÉ CSAPOSS NOÉMI A JELENTŐS BÉREMELÉS BÉRSPIRÁLHOZ IS VEZETHET

Ez összetett kérdés, hiszen nem mindegy hogy milyen ágazatról beszélünk. Persze, a béremelés segít, de sok helyen a jobb technikai felszereltség, a kisebb leterheltetés is segítene, pl az egészségügyben. Még számos olyan tényezőt fel lehet sorolni, ami nehezíti a jó szakemberek megtalálását avagy megtartását. A jelentős béremelés bérspirálhoz is vezethet, olyan versenyhez amit nem minden cég tud követni és esetleg az ellenkezőjébe megy át a folyamat, tehát részlegek vagy akár cégek is bezárhatnak, munkahelyek szűnhetnek meg, ami meg negatívan viszza hat a munkaerőpiacra. Tény, hogy sajnos a szomszédos nyugati országokban nagyságrendekkel jobb a bérek és nem sokkal drágább a megélhetés, ezért a munkaerő-elvándorlást valahogy jó lenne csökkenteni. Ehhez viszont komplex gazdasági programok és megfelelő beruházásösztönzés, növekedés kell, és még számos egyéb körülmény is.

VÁLTOZÓ KÖRNYEZET, VÁLTOZÓ FELTÉTELEK, MEGÚJULÓ STRUKTÚRA

Strukturális megújítást lát szükségesnek az Észak-magyarországi Gyáriparosok Szövetségének (ÉGYOSZ) elnöke. Szentpéteri István hisz az együttműködésben, ami akár a régiós határokon is átnyúlhat.

EZ VOLT AZ ELSŐ

Az Észak-magyarországi Gyáriparosok Szövetsége (ÉGYOSZ) 1994 márciusában alakult, három magánszemély, valamint 14 (Heves, Nógrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megyei) vállalat részvételével. E szövetség a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGYOSZ) szervezeti rendszerén belül az első regionális szervezetként alakult meg. A három alapító magánszemély rendszeresen részt vett az MGYOSZ munkájában és dr. Csomai Zoltán, valamint Szentpéteri István az MGYOSZ megyei szövetségeinek létrehozásán is dolgozott. Erre azért volt szükség, hogy oldódjon a szervezet Budapest központúsága.

Magyar Gyáripár: *Ön az MGYOSZ alelnöke, s az Észak-magyarországi Gyáriparosok Szövetségének alapítója és elnöke. Honnan indultak, s hová jutottak?*

Szentpéteri István: 1994 évben alakultunk dr. Csomai Zoltán, Petrenkó János, Szentpéteri István magánszemélyek és 14 magántulajdonú vállalat részvételével. A kezdeti cél a magyar magántulajdonú vállalkozások fejlesztése, a privatizáció segítése, a magyar ipar újrateremtése régióinkban, valamint innováció és ezáltal az Észak-magyarországi térség fejlesztése volt. 2015-ben az a célunk, hogy az észak-magyarországi térség jövedelemtermelő képességét fejlesszük, az új vállalkozásokat, üzemeket megnyerjük tagoknak, támogatjuk a térségi gazdasági szereplőinek összefogását, és segítjük az uniós fejlesztési források felhasználását. A szövetségünknek jelenleg ötven tagja van, ebből tíz tag 2015-ben az MGYOSZ közreműködésével elnyert uniós pályázat keretében megvalósított rendezvények során kérte felvételét.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye sok szempontból nem tartozik a szerencsés megyék közé. A rendszerváltást, a gazdasági válságot nagyon megsínylette ez a térség. Milyen speciális feladatokat jelentett Önöknek ez a hátrányos helyzet?

Szentpéteri: Szerencse szempontjából szerintem hozzuk a magyar átlagot. Véleményem szerint a válság nem Észak-Magyarországot sújtotta a legjobban, mi, azaz az ebben a térségben élők már hozzászoktunk a nehéz helyzetekhez. Tettük a dolgunkat, keményebben dolgoztunk. Sajnos, nem mindenki bírta a tempót és leszakadtak, kár értük. 2010-től több kiemelt beruházás is megvalósult Miskolcon és a régióban, ezek pozitív gazdasági hatása napjainkban már érezhető.

A hátrányból sikerült előnyt kovácsolniuk, azaz az itteni vállalkozások esetleg jobban egymásra vannak utalva, esetleg nagyobb az együttműködési készség, az összefogás, mint ahogy az országban szokás?

Szentpéteri: Hátrányból előny csak a mesében van. Észak-Magyarországon még minden gazdasági szereplőnek nagyon sokat kell dolgoznia azért, hogy a régió tartós fejlődési pályára tudjon állni. Természetesen ehhez a régió túlmutató gazdasági és politikai döntések is szükségesek, mind az Unióban, mind a magyar kormányzatban, s a politikusok és az emberek fejében is. Az Észak-magyarországi Gyáriparosok Szövetsége (ÉGYOSZ) saját eszközeit felhasználva próbálja tagjainak érdekeit képviselni.

Az Észak-magyarországi GYOSZ-nak több multinacionális vállalat is a tagja.

Mit adnak és mit kapnak a vállalkozások a tagsággal?

Szentpéteri: Tagvállalataink közül a nagyobbakkal a magyar kormány stratégiai együttműködési megállapodást kötött. Ezen vállalatokkal partneri támogató viszonyban van szövetségünk. A tagságunk és a szövetségünk viszonya interaktív, információval, szakértői anyagokkal, rendezvényekkel, közös pályázatokkal, segítünk és látjuk el egymást. Az irányító szerveink, közgyűlés, elnökség a térség fejlesztését vagy tagi érdekeket képviselő határozatait az ügyvezető elnökség juttatja el az illetékesekhez.

A közelmúltban az MGYOSZ-szal közösen egy sikeres uniós pályázat keretében Franciaországban jártak tapasztalatcserén, aminek eredményeként együttműködési megállapodást is kötöttek egy ottani partnerszervezettel. Milyen itthon is hasznosítható tapasztalatokat szereztek az úton?

Szentpéteri: A francia kapcsolatot mi hoztuk, több mint 15 éve működünk együtt a Francia Gépgyártók Szövetségével, sok közös rendezvényen és uniós pályázatban vettünk rész együtt. Ez egy jó példa arra, hogy regionális szervezatként is lehet nemzetközi projekteken sikeresen részt venni. Az együttműködés mindkét félnek hasznos, kölcsönösen előnyös.

Önnek van egy másik fontos szakmai funkciója, a Magyar Klaszterek Szövetségének (MKSZ) is az elnöke. A több társadalmi funkció erősítheti is egymás hatásfokát, de lehet, hogy Ön ezzel túlságosan is leterhelte vált. Melyiket érzi erősebbnek?

Szentpéteri: Ez „kettő az egyben” tevékenység. A Magyar Klaszterek Szövetségének minden Észak-magyarországi Gyáriparosok Szövetségi tag térítés, azaz tagdíj mentesen lehet tagja, mivel az ÉGYSZ alapítója az MKSZ-nek. A klaszterfejlesztés és a klaszter alapú gazdaságfejlesztés a régiók gazdasági hatékonysága növelésének szerintünk legjobb eszköze, alapja az innovációs együttműködés ereje. Nemzetközi példák, tapasztalatok bizonyítják, az ilyen együttműködések sikeresek, ezért a résztvevőknek hasznosak is.

Hátrányból előny csak a mesében van. Észak-Magyarországon még minden gazdasági szereplőnek nagyon sokat kell dolgoznia azért, hogy a régió tartós fejlődési pályára tudjon állni.

A klaszterszövetséggel érdekes kísérletbe kezdtek: a Kárpát-medencében működő vállalkozások egységes brandjét kívánják megalkotni, Carpathian Brand – Intercluster néven. Felhívást tettek közzé Együtt a jövőbe! címmel, s a térség vállalkozásainak csatlakozását várják. Hol tart ez a történet?

Szentpéteri: Ez egy gasztronómiai együttműködés lenne, a közös gasztronómiai kultúrára alapozva. A szervezés már javában zajlik, a megvalósítás azonban a sok szereplő és a sok különböző érdek miatt valószínűleg még hosszabb időt vesz igénybe.

Ha a gasztronómiai együttműködés beválik, tervezik a folytatást más ágazatokban is?

Szentpéteri: Nem. Egyelőre e projekt megvalósítása is sok munkát, szervezést igényel.

Őn e több funkciójában milyen jövőt lát a megyei GYOSZ és az országos szövetség számára? Hogyan fog megvaltozni e két szint munkája, jövője?

Szentpéteri: Véleményem szerint a szervezeti felépítésünket át kell gondolni, és meg kell újítani a jelenlegi kihívások figyelembevételével. Félreértések elkerülése véget: strukturális megújításról beszélek, mely a jelenlegi vezetés feladata. A megújulás a jövő érdekvédelmének szükséges záloga. Ez irányú javaslataimat először a regionális, később az országos elnökséggel kívánom egyeztetni. Közös érdekünk, hogy a szakmai érdekképviselő minden szinten hatékonyan, jól működjön. Ezt várják el tagjaink is.

EZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Észak-Magyarország a hét magyarországi statisztikai régió egyike; az ország északkeleti részében helyezkedik el. Régióként Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyéket foglalja magába. A régió központja Miskolc. Lakosainak száma 1209 millió fő. Az egy főre jutó GDP-ben a régió a hetedik helyen van, a 2011-es adatok szerint. A megyék között Nógrád az utolsó, a 20. helyen van (Budapestet is ide számolva), Borsod-Abaúj Zemplén a 17, Heves pedig a 12.

MUNKAHELYI STRESSZ: A MÁSODIK LEGNAGYOBB KOCKÁZATI TÉNYEZŐ

A munkahelyi stressz okozta kockázatok az európai és a magyar munkavállalóknak is több mint negyedét érintik – derült ki az Európai Munkavédelmi Ügynökség (EU-OSHA) adataiból, amelyet a Munkavédelmi Hét alkalmából hoztak nyilvánosságra.

MINDEN ÉVBEN EGY HÉT

Minden év 43. hetében, idén október 19-23. között rendezték meg az Európai Munkavédelmi Hetet, amely az EU-OSHA „Egészséges munkahelyek” kampánysorozatának egyik legfontosabb eseménye. Ezen a héten Európa-szerte több száz figyelemfelhívó eseményt, konferenciákat, kiállításokat, versenyeket szerveztek. A rendezvényorozatban összesen 31 ország vett részt. Az események fókuszában idén, az előző évhez hasonlóan, ismét a munkahelyi pszichoszociális kockázatok és a distressz egészségi és gazdasági hatásaira vonatkozó figyelemfelhívás állt.

Magyarországon több mint egymillió munkavállalót veszélyeztet a munkahelyi stressz. A kockázatok miatti költségeket, ideértve az egészségkárosodások mellett a gazdaságnak okozott károkat is, évente 440 milliárd forintra becsülik, amelynek jelentős része elkerülhető lenne a munkahelyi pszichoszociális kockázatok megfelelő kezelésével. Az Ügynökség kétéves kampányának zárásaként, az Európai Munkavédelmi Hét alkalmából arra hívja fel a figyelmet, hogy a pszichoszociális kockázatok csökkentése a munkavállalóknak és munkáltatóknak egyaránt érdekük.

ÓRIÁSI KÁR

Az Európai Munkavédelmi Ügynökség 2005 óta, kétéves kampányokkal hívja fel a figyelmet különböző munkahelyi kockázatokra, 2014-2015-ben a pszichoszociális kockázatok álltak a program fókuszában. Az ügynökség adatai szerint az Európai Unióban évente 136 milliárd euró, ezen belül Magyarországon kb. 440 milliárd forint, azaz a 4-es metró árával azonos nagyságrendű érték vesz el a nem, illetve nem megfelelően kezelt munkahelyi stressz miatt, amely a kieső munkanapok 50-60%-áért felelős. Az EU-OSHA 36 000 vállalat megkérdezésével elvégzett korábbi felmérése szerint a munkabaleseteket követően a munkahelyi stressz a második legnagyobb kockázati tényező, amely az unió aktív korú népességének

28%-át, azaz 56 millió munkavállalót, a több mint 4 millió magyar munkavállalóból pedig közel 1,1 millió főt érinthet közvetlenül.

KETTŐS CÉL

Az Ügynökség kettős céllal indította az „Egészséges munkahelyek – Kezeljük a stresszt!” kampányt: egyrészt azért, hogy felhívja a munkáltatók és munkavállalók figyelmét arra, hogy a munkavédelem, így a pszichoszociális kockázatok kezelése közös érdekük, másrészt segítse a lakosságot a munkával kapcsolatos stressz jobb megértésében, elősegítse a kockázatok kezelését, támogatást és iránymutatást nyújtson a munkáltatók és munkavállalók számára. Két év alatt több száz sajtóhír jelent meg a témában az érintettek tájékoztatására, emellett pedig számos szakmai konferenciát szervezett az EU OSHA magyarországi fókuszpontja. A kampány hatására jött létre a Stressz-M online platform is, amely a dolgozók terheltségét, stressz szintjét méri egy adott vállalatban vagy szervezetben belül. A magyar fejlesztésű eszköz az egyéni ötletek összegyűjtésével egyúttal javaslatot is készít az adott vállalat döntéshozói számára a változtatásokhoz. Mindezek fényében a kampány elérte célját és sikerült láthatóvá tenni a milliókat érintő, egyre nagyobb személyi és gazdasági veszteségeket okozó problémát.

A MUNKÁLTATÓNAK IS ÉRDEKE

Magyarországon a nemzetközi hét alkalmból rendezett sajtótájékoztatón elhangzott, hogy a 89/391/EGK keretirányelv alapján a munkavédelmi törvény teszi kötelezővé a munkáltatók számára a munkahelyi kockázatok kezelését, ideértve a pszichoszociális kóroki tényezőket is. A törvényi kötelezettség mellett azon-

ban minden munkáltató saját érdeke is a munkahelyi stressz kezelése, hiszen a növekvő, munkavállalókkal kapcsolatos költségek és a termelés csökkenése rosszabb hatással lehet az eredményekre, ha nem kezeljük a problémát, mint amennyit a sikeres prevencióra és megoldásokra szükséges fordítani.

MGY

A hangzavar hatással van a munkahelyi teljesítményre

Magyarország egyelőre még nem rendelkezik egységes és átgondolt zajszint-szabályozással, a zárt terekre, így például az irodákra, osztálytermekre vonatkozóan. Pedig például az egylégterű irodákban a dolgozók 90%-át zavarják a kollégák.

Magyarországon egyelőre még nem létezik akusztikus szabályozás, pedig a zajártalom hátrányos hatásait úgy az iskolai, mint a munkahelyi környezetben vizsgálatok bizonyítják – derül ki a Rigips legfrissebb összefoglalójából. A hazai gipszkarton-specialista rámutat: az Unióban jelenleg 40 millió munkavállaló tölti munkaidejének legalább egynegyedét magas zajszintben, pedig a zajártalom nemcsak a koncentrációt, hanem az együttműködési hajlandóságot is csökkenti, továbbá szélsőséges esetben növeli az agresszív viselkedés valószínűségét.

A minket körülvevő környezeti ártalmak közül a zajra fordítjuk a legkevesebb figyelmet, jóllehet klinikai vizsgálatok és megfigyelések sora bizonyítja, hogy az egészségünket károsító, szennyező források közül a zaj az egyik legsúlyosabb. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy a zaj okozta halláskárosodást az Egészségügyi Világszervezet (WHO) a „leggyakrabban előforduló, maradandó ipari betegségként” ismerte el.

NINCS SZABÁLYOZÁS

Magyarországon egyelőre nem szabályozzák, hogy egy iskolai tanteremben vagy munkahelyen, például az egylégterű irodákban milyen zajszint a megengedett – mutatott rá Jáger István, a Rigips szak-

értője. A zajártalmak csökkentésének egyik lehetséges módja a munkahelyi környezet és az iskolaépületek korszerűsítése. Egyszerű szárazépítészeti megoldásokkal, megfelelő álmennyezet kialakításával és gipszkarton használatával lényegesen csökkenthető bármilyen zárt tér zajszintje, legyen az akár munkahely, tanterem vagy éppen szállodai szoba. Az ideális megoldás az lenne, ha az építetők már a tervezéskor törekednének a megfelelő akusztikus környezet kialakítására, hiszen az utólagos beépítés mindig jóval költségesebb. Jáger István hozzátette: a Belsőépítésszek Amerikai Egyesülete és a világ egyik legnagyobb, hallássérülteket képviselő szervezete, a Hallássérültek Svédországi Egyesülete (HRF) szakmai ajánlásai között is régóta megtalálhatóak az akusztikus mennyezetmegoldások, amelyek lényegesen képesek csökkenteni a zajterhelést.

GYAKORI A MAGAS ZAJSZINT

A munkahelyi zaj Európa-szerte egyre nagyobb problémát jelent, hiszen dolgozók millióit érinti közvetlenül nemcsak a nehéziparban, de az olyan szektorokban is, mint a szolgáltatások, az oktatás és a szórakoztatás. Az európai munkavállalók egyharmada munkaidejének több mint negyedében magas zajszint hatása alatt

ISKOLÁKBAN SEM KÖNNYŰ

**A gyerekek különösen védte-
lenek a zajártalommal szem-
ben, és általában nehezeb-
ben kezelik a stresszt. Azok-
nak a kisgyerekeknek, akik
hangos környezetben kény-
telenek tanulni, gyakrabban
akadnak problémáik az
olvasással, szövegértéssel.
Iskolás gyerekeknél megfi-
gyelték, hogy a tartós
alapzaj káros lélektani hatá-
sokkal is jár: növeli bennük
az elhanyagottság érzését.
A Brémai Egyetem munka-
társainak 2012-es kutatása
szerint a tanterem zajszint-
je a pedagógusok 80%-a
számára zavaró mértékűre,
65 decibel közelébe emel-
kedett. Ennek okai között
szerepel az is, hogy az új
tanítási módszerek az inten-
zívebb szóbeli kommuniká-
cióra épülnek.**

CSENDKÚRA

A zajszennyezés felzárkózott a légszennyezés mögé, az egyik legsúlyosabb környezeti és munkahelyi ártalomról vált. Ezzel a munkaadóknak is törődniük kell. A munkavállalók pedig néha „csendkúra” javasolt, azaz naponta legalább fél órára célszerű teljes csendet teremteni maguk körül. Ez különösen hatásos lehet, ha sétával egészül ki a természetben.

dolgozik, és csaknem 40 millió dolgozónak kell legalább a munkaideje felében a normális társalgási szintnél hangosabban beszélnie ahhoz, hogy mások meghallják. A környezeti zaj ráadásul a társas viselkedést is befolyásolja. A 80 decibel feletti hangok például csökkentik a segítőkészséget, sőt akár agresszív viselkedést is kiválthatnak. Ez a téma több pusztán közérzeti kérdésnél, mert a munkavégzés alacsonyabb hatékonysága pénzben is kifejezhető károkat okoz a vállalatoknak, pedig ez a veszteség megelőzhető vagy orvosolható lenne.

KONCENTRÁLÁSI ZAVAROK

A Cornell Egyetem munkahelyi zajártalmat vizsgáló anyaga hasonló eredményeket mutatott ki a felnőtt munkavállalóknál, mint az iskolás gyerekekre fókuszáló tanulmányok. A zaj csökkenti a szövegértést, a koncentrációs képességet és növeli a gépelés során ejtett hibák mennyiségét. A megkérdezettek 90%-a szerint a többi kolléga beszéde és a számítógépekből érkező hangok a legzavaróbbak. Nem véletlen, hogy zajártalom szempontjából sokkal élhetőbbek a kisebb helyiségekből

álló irodák a manapság divatos, egy légterű irodákkal szemben. Szerencsére léteznek egyszerű megoldások, melyekkel az egy légterű irodák is komfortosabbakká tehetőek, például utólagos burkolatokkal, függesztett hangszigetelő panelekkel és pihenőszobák kialakításával.

Az átgondoltan tervezett álmennyezetek ráadásul nem kizárólag a zajterhelésre jelentenek megoldást, de az irodai levegő minőségét is javíthatják. A legtöbb épület az energiafogyasztás minimalizálása érdekében ma már tökéletesen szigetelt, és ez a benti levegő minőségére is hatással van. Az elhasznált levegőben ugyanis a megnövekedő károsanyag-koncentráció rossz közérzetet, fejfájást vagy allergiát okozhat. A szennyezőanyagok beltéri levegőbe jutását jelenleg ugyan nem lehet teljesen megszüntetni, ellenben a hatásukat tartósan csökkenthető. Léteznek olyan álmennyezeti panelek, melyek gipszmagja levegőtisztító hatású, így az irodai eszközök, bútorok „kilégzéséből” származó és a levegőbe kerülő formaldehidet egészségre ártalmatlan, semleges anyagokká alakítja.

MGY

Vásárlóerő: óriási a szakadék Európa északi-nyugati és déli-keleti fele között

A GfK adatai szerint az idei évben Európa lakosságának mintegy 4 százalékkal nagyobb összeg állt rendelkezésére, mint egy évvel ezelőtt. A kontinens vásárlóerő-térképe továbbra is jelentős országonkénti és régiókénti különbségeket mutat – olyannyira, hogy középmezőny gyakorlatilag nincs. Európa tíz legmódosabb országának lakossága az európai átlag mintegy másfélszereséből gazdálkodik, míg 26 ország az európai átlag alatti elkölthető jövedelemhez jutott 2015-ben. Magyarország immár harmadik éve tartja magát a 31. helyen.

A GfK Vásárlóerő tanulmány adatai szerint Európa 42 országának lakossága összesen 9,13 ezermilliárd euró fölött rendelkezik. Ez azt jelenti, hogy egy európai lakos egy évben átlagosan 13 636 euró

(szemben a legutóbb számított 13 112 euróval) elméletileg elkölthető jövedelemből él. Ez 4,2 százalékkal több, mint 2014-ben, ami a vizsgálatban résztvevő több országban is egybeesik a reáljövedelem növekedésének arányával.

A Top10 európai ország rangsora az egy főre jutó vásárlóerő alapján, 2015

Rangsor 2015	Ország	Egy főre jutó vásárlóerő 2015 (euró)	európai index (100 = átlag)
1.	Liechtenstein	64.900	475,9
2.	Svájc	43.514	319,1
3.	Norvégia	30.265	221,9
4.	Luxemburg	28.775	211,0
5.	Dánia	22.794	167,2
6.	Nagy-Britannia	22.289	163,5
7.	Ausztria	22.067	161,8
8.	Németország	21.449	157,3
9.	Izland	21.259	155,9
10.	Svédország	21.246	155,8
	Európa	13.636	100

MIT JELENT A VÁSÁRLÓERŐ?

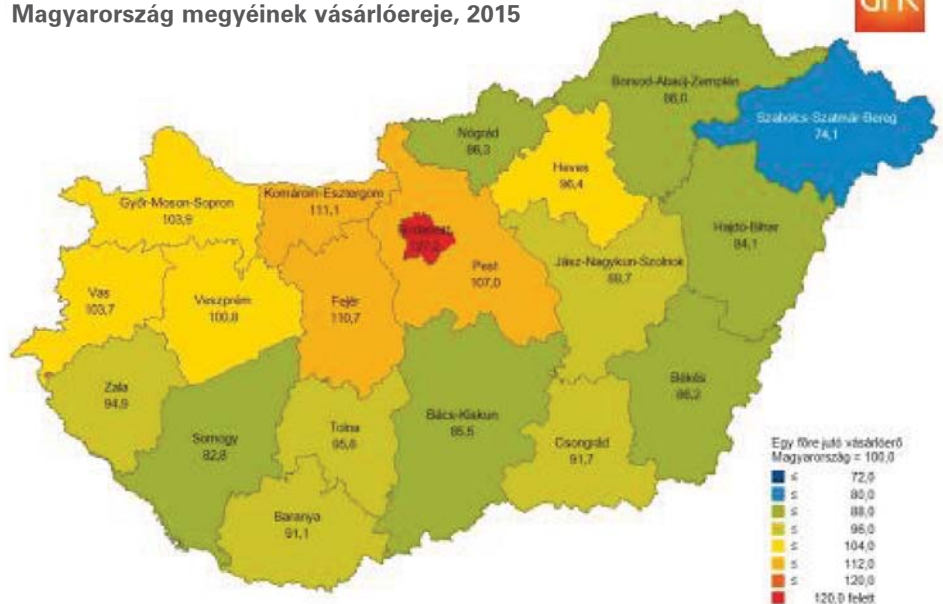
A vásárlóerő az adózás után egy főre jutó, rendelkezésre álló, elméletileg elkölthető jövedelmet jelenti (beleértve bármilyen állami juttatást). A GfK Vásárlóerő tanulmány megmutatja az éves egy főre jutó vásárlóerő értékét euróban, illetve index értékben. A GfK Vásárlóerő értékei megfelelnek a rendelkezésre álló nominál jövedelmi értékeknek, azaz nem követik az inflációt és a regionális árkülönbségeket sem tükrözik. A számítás alapjául a személyi jövedelemadó-bevallásból származó adatok, a társadalmi transzferekkel kapcsolatos statisztikák és a gazdasági intézetek előrejelzései szolgálnak. A totál vásárlóerő értékei azt az elméletileg elkölthető jövedelmet tükrözik, amelyet a lakosság fogyasztásra, illetve a állandó havi kiadásokra fordít, úgymint lakbér, közműdíjak, jelzáloghitel, magánnyugdíj-pénztári befizetés és egészségbiztosítás, továbbá rekreáció, illetve közlekedés.

Forrás: © GfK Vásárlóerő 2015

127,2-re) és a sereghajtó Szabolcs-Szatmár-Bereg több, mint tavaly (73,2-ről 74,1). Igaz ez a tendencia általánosságban a vásárlóerő szempontjából kettészakadt ország két felére is: a módosabb északnyugati megyék vásárlóerejének országos átlagtól való eltérése mérséklődött, míg a legszegényebb keleti megyék indexe jellemzően nőtt.

Míg Budapest indexe összességében csökkent, a kerületenkénti megoszlás a megyei tendenciákkal ellentétesen változott: a leggazdagabb kerületek (XII., II.) vásárlóerő szempontjából tovább erősödtek, ugyanakkor a főváros legkevesebb tehetős régiói (VIII., X.) tovább szegényedtek.

Magyarország megyéinek vásárlóereje, 2015

Forrás: © GfK Vásárlóerő 2015

EURÓPAI PROGRAM A MUNKÁÉRT

Az Európai Unió támogatásával megvalósuló projekt budapesti konferenciájára októberben került sor, a záró eseményre ugyancsak Budapesten, novemberben. Mindkét eseményen sok jó vállalati gyakorlatot mutatnak be, amelyekben akár követendő példák is akadnak.

MGYOSZ
BUSINESS
HUNGARY

DOLGOZÓK A KÖZÉPPONTBAN – HAZAI ÉS NEMZETKÖZI GYAKORLA- TOK A MUNKA VILÁGÁBAN

Az Európai Unió támogatásával, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGYOSZ) részvételével, megvalósult a TÁMOP-2.5.3.C-13/1-2013-0001 „Munkáért” elnevezésű projekt keretén belül a „Hazai és külföldi legjobb gyakorlatok bemutatása” című budapesti konferenciája, melyen különböző vállalatok, szervezetek, mutatták be legjobb gyakorlataikat a munka világából.

A konferencia első előadója, Dietmár Klement, az osztrák SOCIUS nonprofit szervezetéről kifejtette: a jelenlegi osztrák szabályozás lehetővé teszi, hogy adómentesen gyűjthessenek felajánlásokat. Munkájuk elsősorban a számítógépek begyűjtését követően, azok felújítására terjed ki, a számítógépeket olyan hátrányos helyzetű, sok esetben a munkaerőpiacról kiszorult embereknek adományozzák, akik számára mindez komoly segítséget jelent. A program három évvel ezelőtt indult, a kezdeményezésbe nemcsak nagyvállalatok, hanem kisebb cégek is örömmel csatlakoztak, ezen cégek felajánlják gépparkjaik egy részét a szervezet számára. A SOCIUS munkatársai a felajánlott céges számítógépek, nyomtatók és egyéb irodai eszközök karbantartását követően minden

esetben legális szoftvereket telepítenek a gépekre, mielőtt eljuttatják azokat a rászorulóknak.

Az MGYOSZ részéről Wágnerné Tomcsik Gabriella, a projekt koordinátora kiemelte, hogy a projekt részét képező hírlevél-sorozatban az MGYOSZ vállalatok számára fontos információkkal látta/látja el az érdeklődőket, mely most is elérhető a szervezet honlapján. A hazai és nemzetközi legjobb vállalati gyakorlatokat bemutató kiadvány szintén a projekt része volt, ennek keretében olyan speciális vállalati jó gyakorlatokat lehet megismerni, melyek között a hátrányos helyzetű munkavállalók integrációja, innovatív, kereskedelmi vagy technológiai szolgáltatások, illetve természetesen komplex CSR-tevékenységek is megtalálhatóak. A kiadvány 33 hazai és 12 külföldi cég bemutatását tette lehetővé.

A 2014., 2015. évi MGYOSZ vállalati évkönyv is kiosztásra került a konferencia keretén belül, melyben a vállalatok számára legfontosabb hazai gazdasági, pénzügyi, szabályozási és munkaerőpiaci változások részletes elemzése található.

A konferencián a szintén osztrák GREET Vienna (Global Real Estate & Economy Talks) vezetője, Sylvia Fossy is az előadók között volt, aki előadásában bemutatta szervezetét. A GREET elsősorban ingatlanpiaci fejlesztők, tervezők, befektetők és

KONFERENCIA BUDAPESTEN

Az Európai Unió támogatásával, az MGYOSZ-szervezésében megvalósult konferencián a résztvevők olyan hazai és külföldi gyakorlatokkal ismerkedhettek meg, melyek tanulságosak, érdekesek, s egyes elemeiben követendőek lehetnek. Így például szó volt a Siemens önkéntes programjáról, az osztrák SOCIUS cég különleges nonprofit kezdeményezéséről, egy szintén osztrák közép-európai szakmai fórumról, valamint egy szlovák példáról.

városvezetők számára jelent egy olyan platformot, melynek keretében megismerhetik a befektetési lehetőségeket, az ország specifikus kihívásokat a közép európai régióban.

Divos Anita, a SIEMENS Zrt. képviselőjében a vállalat önkéntes programjáról tartott előadást, melynek során a következőket emelte ki: „Nagyon sok vállalatnak van komoly CSR-tevékenysége Magyarországon, a SIEMENS Zrt. ugyanakkor ezen a területen egy újszerű megoldást dolgozott ki. A SIEMENS Önkéntes Közösség (SÖK) nem egy felülről irányított program, hanem egy alulról induló, a dolgozók részéről kezdeményezett folyamat eredménye, mely alig egy évvel ezelőtt indult el, és máris komoly eredményeket tud felmutatni. Természetesen a vezetői elkötelezettség, a megfelelő koordináció és a források biztosítása elengedhetetlen volt a program sikeréhez, ugyanakkor a munkavállalók kezdeményezései, az ő javaslataiknak feldolgozása és ezek megvalósítása képezi a programunk alapját. Dolgozóink elsősorban a tudás-, illetve a munka jellegű önkéntesség mellett tették le a voksukat, mindezek keretében 317 alkalommal közel 200 fő önkéntesünk 10 nagyszabású eseményen vett részt az elmúlt egy évben. A SÖK rövid idő alatt lényegében a SIEMENS Zrt. CSR-programjainak zászlóshajója lett, melynek keretében egyre újabb és újabb projektek kerülnek megvalósításra, a karitatív sportesemények – SIEMENS Futóklub – a jótékonyági akciók és az adományozás területén egyaránt.”

MGY

Különleges hazai és nemzetközi gyakorlatok a munka világából

A „Hazai és külföldi legjobb gyakorlatok bemutatása” címet viselő záró konferencián összesen 10 különleges projektet mutattak be a különböző országokból érkezett előadók. A konferencia résztvevői megismerhettek többek között egy finn céget, akik az ülőmunka egészségügyi hátrányaira találtak különleges megoldást, betekintést nyerhettek a Richter Gedeon

Nyrt. Egészségvédelmi Programjába, meghallgathattak egy előadást egy német nagyvállalat, az EVONIK Industries AG képviselőjétől, illetve a BASF nemzetközi programjáról is, melynek keretében fiatalok számára teszik lehetővé izgalmas kémia kísérletek játékos elvégzését.

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGYOSZ) részvételével a

TÁMOP-2.5.3.C-13/1-2013-0001 „Munkáért” elnevezésű projektzáró-konferenciájára Budapesten került sor A konferencia első előadója, Pettay Matti a **NIQAMA** nevű cég vezetője egy orvos családból származó vállalkozó, aki kifejlesztett egy különleges irodai széket kifejezetten az ülőmunkát végző alkalmazottak számára. Az eszköz segítségével napi pár perc alatt garantálható az egészséges tartás és a gerincproblémák elkerülése. Tapasztalataik alapján nagyjából egy év alatt megtérül egy 10 fős vállalkozás esetében a székek költsége, hiszen egyrészt nő a munkavállalók produktivitása, másrészt pedig kevesebbet vannak táppénzen.

Kappel Katalin, a dán anyavállalattal rendelkező, szivattyúgyártással foglalkozó **Grundfos Kft.** képviselője a vállalat megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására irányuló projektjét mutatta be. Érdekes, hogy a cég már a kezdetektől fogva a szervezeti kultúrájába ágyazta ezt a tevékenységet, hiszen például Székesfehérváron már eleve úgy építették meg üzemüket, hogy akadálymentes legyen, és minden szempontból könnyen tudjanak a megváltozott munkaképességű dolgozók közlekedni és tevékenykedni. Jelenleg 116 megváltozott munkaképességű, elsősorban az összeszerelési munkálatokban résztvevő dolgozója van a cégnek Magyarországon. Az összesen 19 000 munkavállalót foglalkoztató multinacionális vállalat célja, hogy minél hamarabb elérje a 3%-ot a megváltozott munkaképességű dolgozók aránya az egész vállalatcsoport munkavállalóinak tekintetében.

Olasz Sarolta a **Richter Gedeon Nyrt.** képviseletében a Richter Egészségváros Programról beszélt. A vállalat 7 éve elindított programjában minden évben 7 helyszínre látogatnak el. Különböző érdekes programokkal és többféle szűrővizsgálattal vannak jelen a települések főterén egy teljes napon keresztül. A kezdeményezés népszerűsége odáig jutott el a 7 év alatt, hogy most már a kórházak keresik meg a gyógyszergyárat, hogy egy-egy városba látogasson el ezzel a különleges programmal. További érdekesség, hogy a település kórháza, az önkormányzat és a Richter együtt valósítja meg mindezt az adott városban. A szűrővizsgálatok mellett a Richter minden településen felajánl a partner-kórház számára 2 millió forintnyi adományt, amely a

lakossági részvétel függvényében tovább nőhet a nap végére. Minden egyes helyszínen a kórház adott szakorvosai vannak jelen, ők végzik a vizsgálatokat, így tovább nőhet a helyi lakosság és a kórház dolgozói közötti bizalom. A tapasztalatok szerint számos problémás esetet fednek fel a szűrővizsgálatok, ami alkalmat ad arra, hogy hamarabb megkezdődjön az adott betegség kezelése, és sokszor mindez akár életmentő is lehet.

Az eseményen előadást tartott továbbá Horváth Vanda a **BASF** részéről, aki a fiatalok számára készült oktatási programjukról számolt be, mellyel több országban is jelen vannak már Európa-szerte, és melynek keretében környezetvédelmi-kémiai ismereteket oktatnak játékos formában a Kids-Lab programjuk keretében. Előadást tartott még többek között a németországi **EVONIK Industries AG** képviselője is, dr. Goro Naito, aki az autóipari beszállító-vállalat CSR-tevékenységét ismertette. A cég egész stratégiája a „People-Product-Planet” hármasság gondolat összehangolására fókuszál. Ennek elemeként többek között egyrészt folyamatosan oktatják és képzik a saját dolgozóikat, másrészt szigorú, 12 pontból álló minőségbiztosítási rendszert alkalmaznak a termékeik és a munkafolyamataikra vonatkozóan, harmadrészt pedig az Evonik Cyber Classroom projektben a vegyipar iránt érdeklődő fiatalok számára biztosítanak különleges, szórakoztató lehetőséget a vegyipari alapfolyamatok megismerésére.

MGY

NEGYVENÖT JÓ GYAKORLAT

Elkészült egy magyar és nemzetközi legjobb vállalati gyakorlatokat bemutató kiadvány, melyet a jelenlévők elektronikus formában a helyszínen megkaptak – mondta Wágnerné Tomcsik Gabriella, aki az MGYOSZ részéről a projekt koordinátora volt. A kiadványból összesen 45 különleges vállalati jó gyakorlatot lehet megismerni, 33 hazai és 12 külföldi cég példáján keresztül. A 2014, 2015 évi MGYOSZ vállalati évkönyvet is kiosztották a záró-konferencián, melyben a hazai cégek számára legfontosabb hazai gazdasági, pénzügyi, szabályozási és munkaerőpiaci-változások elemzése található meg.

EURÓPAI BIZOTTSÁG: TÖBB KÖZÖS KEZDEMÉNYEZÉS KELL

A Juncker vezette bizottság elfogadta második éves munkaprogramját: cél az eredeti irányvonal fenntartása és 10 prioritás megvalósítása.

MINDEN ÉVBEN MUNKAPROGRAM

A Bizottság minden évben munkaprogramot fogad el, amely meghatározza a következő tizenkét hónap során végrehajtandó intézkedéseket. A munkaprogram tájékoztatást nyújt a nyilvánosság és a társjogalkotók számára az új kezdeményezések előterjesztésére, a függőben lévő javaslatok visszavonására és a meglévő uniós jogszabályok felülvizsgálatára irányuló politikai kötelezettségvállalásokról.

Az idei munkaprogram 23 kulcsfontosságú kezdeményezést valósít meg a 10 szakpolitikai prioritás területein, 20 esetben szándékozik visszavonni vagy módosítani függőben lévő javaslatokat, valamint 40 REFIT-fellépés (REFIT = Célravezető és hatásos szabályozás) végrehajtását tervezi a meglévő uniós jogszabályok minőségének felülvizsgálata céljából. Számos területen közös európai szintű megközelítésre van szükség ahhoz, hogy megvalósulhassanak az ambiciózus szakpolitikai célkitűzések – a magas szintű környezetvédelem, a társadalmi és foglalkoztatási normák, az energiabiztonság, a mindenki számára előnyös élénk gazdaság és a közös értékeket tükröző migrációs politika.

Az idei munkaprogram lényegi jogalkotási javaslatokat terjeszt elő a 2015-ben elfogadott stratégiai programok nyomán követésére. Az elmúlt évben felvázolták a beruházással, a digitális egységes piaccal, az energiaunióval, az európai biztonsági stratégiával, az európai migrációs stratégiával, a tőkepiaci unióval, a méltányos és hatékony társasági adózásra vonatkozó cselekvési tervvel, valamint az új kereskedelmi stratégiával kapcsolatos elképzeléseket, továbbá a gazdasági és monetáris Unió elmélyítését és megszilárdítását célzó legújabb javaslatokat. Az új munkaprogram azokat a kulcsfontosságú kezdeményezéseket mutatja be, amelyeket a következő tizenkét hónap folyamán e

kötelezettségvállalások megvalósítása érdekében kíván az EU végrehajtani.

JÖVŐ ÉVI KEZDEMÉNYEZÉSEK

A Bizottság által 2016-ban megvalósítandó új kezdeményezések közé tartoznak az alábbiak:

- a migráció hatékonyabb kezelését célzó kezdeményezések, a határigazgatásra vonatkozó javaslatok
- a digitális egységes piac megvalósítása, az egységes piaci stratégia nyomán követése, európai űrstratégia és európai védelmi cselekvési terv
- körkörös gazdaság, új lépések a fenntartható európai jövő érdekében és az energiaunió bevezetéséhez szükséges jogszabályok
- a készségekre vonatkozó új európai menetrend, az újra munkába álló szülőket segítő program és a gazdasági és monetáris unió elmélyítésének részeként a szociális jogok pillérének kialakítása
- társaságiadó-csomag és a héára (közös hozzáadottértékadó-rendszer) vonatkozó cselekvési terv

A 2016. évi kulcsfontosságú kezdeményezések közé tartozik továbbá az európai biztonsági stratégia végrehajtása, a kereskedelmi és beruházási stratégia nyomán követése és az öt elnöknek a gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről szóló jelentése, valamint a globális kül- és

biztonságpolitikai stratégiához való bizottsági hozzájárulás. Ezenkívül a Bizottság betérjeszti majd a többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálatát és a költségvetés eredményorientáltságának javítását célzó stratégiát is.

JAVÍTANI A SZABÁLYOZÁST

A Bizottságnak a szabályozás javítása iránti elkötelezettsége azt jelenti, hogy megvizsgálja a bizonyítékokat, és mindent megtesz azért, hogy az uniós beavatkozásra oly módon kerüljön sor, hogy az kézzelfogható pozitív hatású változást idézzen elő az adott területen. Így folyamatosan figyelni kell arra, hogy a jogszabályok és kiadási programok hatékonyan működjenek. A már elavult, vagy csak túl nehézkesen vagy bonyolult módon alkalmazható meglévő szabályoktól nem várható eredmények.

A REFIT a Bizottság programja, amely biztosítja, hogy az uniós jogszabályok továbbra is megfeleljenek a céloknak és meghozzák az elvárt eredményeket. Célja, hogy ne hagyja elburjánzani az uniós joganyagot, felszámolja a felesleges terheket, és kiigazítsa a meglévő jogszabályokat

lyokat anélkül, hogy az ambiciózus politikai célkitűzéseink látnák ennek kárát.

Az idén a REFIT keretében 13 intézkedés járul hozzá a kulcsfontosságú kezdeményezésekhez, például az uniós finanszírozásra vonatkozó jogszabályok egyszerűsítése vagy az adóztatásra és energiára vonatkozó jogszabályok felülvizsgálata révén. Emellett 27 új intézkedés indul el a REFIT keretében, melyek közé tartozik a tengeri közlekedési jogszabályok értékelése, a közbeszerzési terhek csökkentése a kkv-k számára, a REACH-kerettel való összeegyeztethetőség megkönnyítése, valamint az egészségvédelmi és biztonsági jogszabályok működőképességének és érvényesíthetőségének biztosítása.

A Bizottság bejelenti továbbá 20 olyan függőben lévő jogalkotási javaslat visszavonását vagy módosítását is, amelyek nem állnak összhangban szakpolitikai prioritásainkkal, amelyek elfogadására nincs esély, vagy amelyek a jogalkotási folyamat során aktualitásukat veszítették vagy már nem töltik be az eredeti szakpolitikai céljaikat. E javaslatok visszavonása hat hónapon belül, legkésőbb 2016 áprilisáig megtörténik majd.

EB Magyarország

TIMMERMANS: ÚJ FEJEZET

„Egy évvel ezelőtt ez a Bizottság új fejezetet nyitott, kötelezettséget vállalva arra, hogy azokra a nagy jelentőségű ügyekre összpontosítja az erőfeszítéseit, amelyekre vonatkozóan a polgárok elvárják az EU-tól, hogy érdemi eredményeket mutasson fel – nyilatkozta Frans Timmermans első alelnök. – A jövő év során további intézkedésekre teszünk javaslatot a menekültválság kezelése, a munkahelyteremtés és a növekedés ösztönzése és az egységes piac megerősítése, a gazdasági és monetáris unió elmélyítése, a méltányos adózás és a magas szintű szociális normák biztosítása, valamint a gazdasági, szociális és környezeti fenntarthatóság előmozdítása érdekében”

Stagnált a szeptemberi **építőipari** termelés

Szeptemberben stagnált augusztushoz képest az építőipari termelés az Európai Unióban (EU) a szezonálisan kiigazított adatok szerint – közölte közleményében az EU statisztikai hivatala, az Eurostat.

Havi szinten a tagállamok közül Magyarországon és Szlovákiában nőtt a legnagyobb mértékben az építőipari termelés, egyaránt 8,4 százalékkal. A harmadik legnagyobb növekedés Hollandiában volt, 2,1 százalékkal. Szlovéniában csökkent legjobban az ágazati termelés, havi szinten 5,2 százalékkal, majd Portugália (-2,2 százalék) és Svédország (-1,9 százalék) következett. Szeptemberben éves

alapon 0,6 százalékkal nőtt az uniós építőipari termelés, a legjelentősebben Szlovákiában, 26 százalékkal. Magyarországon a növekedés 8,1 százalékot tett ki, ami a harmadik legnagyobb a holland 10,2 százalék bővülés után. A legnagyobb visszaesést Szlovéniában (-12,5 százalék), Nagy-Britanniában (-4,1 százalék) és Portugáliában (-3,2 százalék) jegyezték fel éves szinten szeptemberben.

ÚJ ERŐVISZONYOK, ÚJ SZÖVETSÉGESEK, RÉGI ÉRDEKEK

„Napjaink legsúlyosabb nemzetközi problémáját a világrénd koncepciójának a válsága jelenti” – így összegzi Henry Kissinger új könyve fő mondandóját. A 432 oldalas mű kitűnően visszaadja korunk egyik legjobb geopolitikai stratégiájának kivételes rálátását .

Henry Kissinger
Világrénd

NEW YORK TIMES BESTSELLER

„A világrénd koncepciója” valójában azt jelenti, hogy globális világunk szereplőalakítói milyen rendben akarnak osztozni a többiekkel ezen a növekvő létszámunkhoz, igényeinkhez és fogyasztásunkhoz képest gyorsan szűkülő közös élettéren és annak erőforrásain. Ez messze nem elméleti, s még csak nem is pusztán politikai-hatalmi kérdés. A világgazdaságban a globalizáció révén a világrénd mindinkább kihat a gazdaság minden szereplőjére, azok működési lehetőségeire.

Henry Kissinger a modern világrénd origójának a vesztfáliai béke által kimunkált nemzetközi rendet tekinti, s ahhoz viszonyítja a változásokat is. Az így kialakult viszonyok jellemzését Lord Palmerstontól idézi, s ebben mai világunk alapelveire is ráismerhetünk: „Nincsenek örök szövetségesek, de állandó ellenségeink sem. Ami örök és állandó, azok a mi érdekeink, s nekünk az a kötelességünk, hogy az érdekeinket tartsuk szem előtt.” Különösen igaznak érződik ez a mai gazdasági szövetségekre is.

Könyvében a múltat a jelen magyarázataként kezeli, ekként ad képet és értékelést róla. Valódi, nagyszúlyú geopolitikai csatákban, vezénylő posztokon edződött politológusként higgadtan és érezhető elfogultság nélkül emeli ki, és jellemzi a legfontosabb vonásokat – érdekes, jó olvasmányként. Napjaink vizsgálatánál már olykor mintha kiérződne a vezető amerikai politikus értékrendje. Gondolatmenetének fő tételei, a fejezetek címével: Európa: a pluralisztikus nemzet-

HENRY KISSINGER

Világrénd

Antall József Tudásközpont,
2015

közi rend (a fejlődés ívének bemutatása itt a francia forradalom következményeivel zárul) • A hatalmi egyensúlyra épülő európai rendszer – és e rend végnapjai („A Szovjetunió szétesésével a világ bizonyos értelemben többpólusúvá vált, és Európa is nekilátott megteremteni a saját önálló identitását.”) • Az iszlamizmus és a Közel-Kelet – egy megbomlott világrénd (Abszolút aktuális részei ennek „Az arab tavasz és a szíriai kataklizma”, valamint a nyugati típusú állam válsága) • Az Egyesült Államok és Irán: a rend eltérő értelmezései • Ázsia sokszínűsége • Egy ázsiai rend felé: konfrontáció vagy partnerség (Egy másfélmilliárdos kérdőjel: Kína! Lásd hozzá Kissinger Kínáról c. könyvét, AJTK, 2014) • „Az egész emberiségért cselekedni”: az USA és az amerikai világrénd-koncepció • Egyesült Államok: a Janus-arcú superhatalom • Technológia, egyensúly és emberi tudatosság (Benne „Kibertechnológia és a világrénd” és „Külpolitika a digitális korban”) • A nemzetközi rend evolúciója – merre tartunk?

Egy kulcsmondat: „Az USA számára a világrénd megteremtésének szándéka kétszintű jelenség: az egyetemes alapelvek tiszteletét párosítania kell más térségek történelmének és kultúrájának elismerésével.” A kardinális kérdések ebben: mi kapjon elsőbbséget; kik mondhatják ki a globális közösség számára, melyek az egyetemes alapelvek, és mi teremti meg azok egyetemes érvényességét?

Dr. Osman Péter